

ONTWERP RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 694187

Onderwerp:	Herziening hoofdstuk 4 Bomen en houtopstanden, Verordening Fysieke Leefomgeving (1e wijziging)
Programma:	2. Wonen en leefbaarheid

Forum:	Beeldvormend	
Portefeuillehouder	Sjoerd Wannet	
Inlichtingen bij:	Breukelaar, Annemieke	
	Telefoonnummer: 14 0575	E-mailadres: info@zutphen.nl

Soort bevoegdheid:	Kaderstellend
Beleidsvrijheid:	Ruim
Programmabegrotingswijziging:	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:

De bijgaande Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Zutphen 2021 (1e wijziging) vast te stellen.

Inleiding

In 2014 is de Bomenverordening gemeente Zutphen 2014 vastgesteld. Het beleid zoals het was vastgelegd in deze verordening is in 2021 één op één overgenomen in hoofdstuk 4 Bomen en houtopstanden van de Verordening fysieke leefomgeving 2021 (hierna: Vfl). Met de bepalingen in de Vfl worden alleen de gemeentelijke bomen beschermd die zijn weergegeven op de zogenaamde Groene Kaart (bijlage 2 van de Vfl), monumentale bomen (Bomenlijst, bijlage 3 van de Vfl) en particuliere bomen in grote tuinen. Gemeentelijke bomen die niet op deze kaart en/ of lijst vermeld staan (bijvoorbeeld in stadsuitbreidingen) en particuliere bomen in kleine tuinen worden niet beschermd.

In 2021 heeft de gemeenteraad het Bomenbeleidsplan vastgesteld. Dit plan beschrijft een ambitieus bomenbeleid waarin duidelijke keuzes gemaakt worden voor behoud van gezonde bomen, vervanging en uitbreiding van het gemeentelijk bomenbestand. Daarnaast wordt het behoud en aanplant van particuliere bomen gestimuleerd.

Er worden een aantal grote wijzigingen doorgevoerd. Het kappen van particuliere bomen met een stamomtrek groter dan 65 cm is vergunning plichtig net als:

- bomen die binnen het beschermd stads- en dorpsgezicht staan (met een stamomtrek groter dan 50cm);
- bomen die een grote waarde hebben voor het leefklimaat en gezondheid;
- bomen in erven en tuinen in het buitengebied enzovoort.

In het nu geldende hoofdstuk 4 van de verordening worden alleen particuliere bomen op private percelen groter dan 2500m² beschermd, werd bij de definitie van een boom een stamomtrek van 55cm genoemd en waren alle gemeentelijke bomen die op de groene kaart en bomenlijst staan vergunningplichtig. Dit betekent dat er goed gecommuniceerd moet gaan worden over deze wijzigingen.

Aangezien bomen een belangrijke rol spelen bij klimaatadaptatie (verkoeling, water vasthouden), natuur, herkenbaarheid van het landschap, beleving en gezondheid, wordt dit voorstel tot herziening van de regels rond kap van bomen en houtopstanden aan u voorgelegd. De volledige tekst is als bijlage 1 opgenomen bij dit raadsvoorstel.

Beoogd effect

1. Goede bescherming van gemeentelijke en particuliere bomen.
2. Eenduidige bescherming van gemeentelijke en particuliere bomen.
3. Heldere, eenvoudige en goed vindbare regelgeving: insteek is “Kap van bomen en houtopstanden met een bepaalde omvang is mogelijk, als een vergunning is verleend”.
4. Bescherming van waardevolle bomen en landschapselementen in buitengebied door regels op te stellen aanvullend op landelijke regelgeving.

Argumenten

1. Bomen spelen een belangrijke rol bij gezondheid, klimaatadaptatie en biodiversiteit

De afgelopen 10 jaar zijn de inzichten over het belang van bomen gewijzigd. Het belang van bomen voor volksgezondheid, klimaat, biodiversiteit en leefbaarheid is groot. Bomen spelen een belangrijke rol bij het verbeteren van het klimaat en het milieu, het tegengaan van hittestress, wateroverlast, het verbeteren van de luchtkwaliteit en een gezonde leefstijl.

Bomen in de stad dragen sterk bij aan verkoeling van de openbare ruimte. Vooral de schaduwwerking op zowel de bestrating als op gebouwen zorgt voor een flinke temperatuurdaling. Daarnaast heeft de verdamping van vocht uit het bladerdek ook een (beperkt) verkoelend effect.

Bomen dragen daarnaast ook bij aan verbetering van de luchtkwaliteit. Ze geven zuurstof af aan de lucht, nemen Ozon op en slaan vooral extra CO₂ op als ze groeien en zetten CO₂ uit de lucht om in onder andere zuurstof. Daarnaast vangen ze met hun bladerdek fijnstof uit de lucht. Bomen zorgen voor een grote afvoercapaciteit bij hoosbuien. De eerste 2-4mm wordt vastgehouden in het bladerdek en komt vertraagd naar de bodem. Ook nemen bomen water op uit de bodem en vergroten daarmee de lokale opslagcapaciteit voor water. Daarnaast kan de wortelgroei van bomen de infiltratiecapaciteit van een verdichte bodem sterk

vergroten (zorgen voor een losse bodemstructuur) en verbruiken de bomen zelf ook water voor de verdamping en fotosynthese.

Bomen bieden onderdak en een schuilplaats voor veel diersoorten, van zoogdieren tot vogels en insecten. Een boom biedt in zijn diversiteit in grootte, vorm en structuur een grote verscheidenheid aan voedsel- en nestgelegenheid.

Uit diverse onderzoeken blijkt dat uitzicht op groen een positief effect heeft op het welbevinden van mensen. Groen nodigt mensen uit om buiten te zijn, te bewegen en het vermindert stress en verbetert het concentratievermogen. Voor kinderen biedt groen een uitdaging om te spelen en die draagt bij aan een gezonde leefstijl.

1.2 Bomen van enige omvang worden beschermd, zowel gemeentelijk als particulier.

In de huidige Vfl worden alleen gemeentelijke bomen en groenstructuren beschermd als zij vermeld staan op de Groene Kaart (bijlage 2 bij de huidige Vfl) of op de Bomenlijst (bijlage 3 bij de huidige Vfl). Gezien het belang van bomen voor het klimaat, biodiversiteit, gezondheid en leefomgeving, is het belangrijk om ook bomen op particuliere terreinen te beschermen. Na herziening worden alle bomen met enige omvang beschermd, zowel de gemeentelijke als particuliere bomen. Er wordt gekozen voor een stamomtrek van 65cm op basis van de ervaringen uit omliggende gemeenten. Hierbij is ervoor gekozen om de regels van de gemeente Apeldoorn wat betreft stamomtrek als uitgangspunt te nemen. Dit is in samenspraak met de Bomenstichting Zutphen bepaald.

Wij zijn het bevoegd gezag als het gaat om het vaststellen van de Bomenlijst. Met de door ons vastgestelde Bomenlijst gemeente Zutphen 2025 is de oorspronkelijke lijst aangevuld volgens de motie "2022-M0032 gewijzigd: Bescherming waardevolle bomen in het Omgevingsplan landelijk gebied".

1.3 Bomen binnen beschermd dorps- en stadsgezicht verdienen extra bescherming.

De gebieden binnen het beschermd dorps- en stadsgezicht zijn overwegend sterk versteende gebieden. Hittestress en daarmee de leefbaarheid van deze gebieden is een steeds groter wordend probleem. De bomen die in deze gebieden staan verdienen daarom extra bescherming. Daarbij komt dat het toevoegen van bomen in deze gebieden een lastige is vanwege de archeologische waarden in de bodem. Na herziening geldt binnen het beschermd dorps- en stadsgezicht een strenger regime: voor zowel particuliere als gemeentelijke bomen geldt dat een kapvergunning vereist is vanaf een kleinere stamomtrek van 50cm ten opzichte van de omliggende woonwijken.

1.4 Eenduidige regelgeving voor zowel particuliere als gemeentelijke bomen leidt tot behoud van meer grote bomen in de gemeente Zutphen.

In de afgelopen jaren is gebleken dat een vereenvoudiging en eenduidigheid van de regelgeving voor velen wenselijk is, zonder dat daarbij de bescherming van waardevolle houtopstanden verdwijnt. Ook is een andere wijze van beschermen van bomen in onze gemeente nodig om het beleid rond de kap van bomen te laten aansluiten bij de ambities zoals deze zijn gesteld in het Bomenbeleidsplan 2021. In de huidige Vfl was alleen de kap van gemeentelijke bomen en bomen op private percelen groter dan 2.500m² vergunningplichtig. Met de wijziging van hoofdstuk 4 van de Vfl beschermen we meer particuliere bomen volgens de doelstellingen uit het Bomenbeleidsplan 2021 en de Klimaatadaptatiestrategie 2024 om te vergroenen, de hittestress te verminderen en een gezonde leefomgeving te realiseren. Om deze doelstellingen te behalen zetten we volop in op aanplant van gemeentelijke en particuliere bomen. Duurzaam behouden van het bestaande bomenbestand doen we door eenduidige regelgeving voor kap van bomen voor gemeente en particulieren.

1.5 Het stelsel van ontheffing en vergunning in de huidige Vfl was onduidelijk.

In het nu nog geldende hoofdstuk 4 van de Vfl is een stelsel van ontheffing en vergunning opgenomen. Dit geeft veel onduidelijkheid bij inwoners. De juridische insteek is verschillend: bij een ontheffing geldt: 'nee, tenzij...', bij een vergunning is de insteek 'ja, mits...'. In deze herziening gaan we over naar een vergunningenstelsel waar de insteek is 'ja mits...!.

1.6 Een eenvoudig afwegingskader geeft duidelijkheid in regelgeving voor inwoners.

In het gewijzigde hoofdstuk 4 zijn zo min mogelijk regels opgenomen. Alleen de stamomtrek, de contour van het beschermd stads- en dorpsgezicht en de bebouwingscontour zijn opgenomen. Naast deze gebiedsbescherming blijven we werken met een (geactualiseerde) Bomenlijst waarop bomen staan die niet gekapt mogen worden (zie artikel 4:2, derde lid, van de wijzigingsverordening).

1.7 Extra bescherming van bomen in onder andere tuinen en erven in het buitengebied is van belang

Het rijk (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, hierna RVO) heeft in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) regels gesteld voor het vellen van houtopstanden (en herplant) buiten de bebouwde kom. Dit zijn de regels die tot de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 onderdeel waren van de Wet Natuurbescherming. Deze regels zijn gesteld met als doel instandhouding van het bosareaal, natuurbescherming en bescherming van landschappelijke waarden.

De regels in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) over het vellen van houtopstanden gelden alleen buiten de bebouwingscontour houtkap die is vastgelegd in het omgevingsplan. De provincie is hier bevoegd gezag. Wel kunnen wij aanvullende regels stellen voor monumentale bomen (Bomenlijst bij de Vfl), tuinen en erven, oppervlaktes kleiner dan 10 are, rijbeplantingen bestaande uit minder dan 20 bomen, enzovoort.

1.8 De Bomenstichting Zutphen is betrokken bij de herziening van de regels rond kap van bomen en houtopstanden

Samen met de Bomenstichting Zutphen is de herziening van het kapbeleid voorbereid. Dit heeft geresulteerd in bijgevoegd voorstel tot herziening.

Kanttekeningen

1.1 Het is onzeker hoeveel kapvergunningsaanvragen er jaarlijks worden ingediend.

Binnen de huidige regelgeving worden circa 150 vergunningsaanvragen ingediend wat een capaciteit vraagt van 400 uur per jaar (200 uur groenbeheerder en 200 uur vergunningverlener). De herziening houdt een dusdanig grote wijziging in dat een inschatting voor de consequenties voor de capaciteit moeilijk te maken is. Navraag bij gemeentes van gelijke grootte levert weinig informatie op aangezien er veel variabelen in de regelgeving zijn, in het bomenbestand, het landschap enzovoort.

De Bomenstichting Zutphen speelt op dit moment een belangrijke rol bij toetsing van de vergunningsaanvragen. Zij hebben toegang tot het digitale systeem en adviseren inhoudelijk bij elke aanvraag. Ook na wijziging van hoofdstuk 4 van de Vfl kunnen zij deze adviserende rol behouden.

Voorwaarde daarbij is wel dat de persoonsgegevens van de aanvrager worden afgeschermd.

Het college wordt jaarlijkse geïnformeerd over de evaluatie van de gevolgen voor capaciteit voor de organisatie. Indien uit evaluatie blijkt dat wijzigingen in beleidskeuzes noodzakelijk zijn, worden deze voorgelegd aan de raad.

1.2 Deze wijzigingen grijpen in op de vrijheid van particulier eigendom.

Gezien het belang van bomen voor het klimaat, biodiversiteit, gezondheid en leefomgeving, is het belangrijk om ook bomen op particuliere terreinen te beschermen. In de huidige Vfl was alleen de kap van gemeentelijke bomen en bomen op private percelen groter dan 2.500m² vergunning plichtig. Na herziening worden alle bomen met enige omvang beschermd, zowel de gemeentelijke als particuliere bomen. Dit betekent dat voor deze particuliere bomen ook een vergunningsplicht gaat gelden.

Financiën

N.v.t.

Communicatie

Op de webpagina van de Gemeente Zutphen wordt een stroomschema geplaatst als vergunningscheck (zie bijlage 3 Stroomschema aanvraag omgevingsvergunning kap houtopstanden). Daarnaast wordt een link naar de Beleidsregel gronden weigering vergunning voor het vellen van een boom gemeente Zutphen 2025 geplaatst zodat de aanvrager eenvoudig kan checken of een kapaanvraag zin heeft.

Na vaststelling:

- worden de verordening en de beleidsregel bekendgemaakt in het digitale Gemeenteblad;
- wordt een nieuwsbericht over gewijzigde regelgeving geplaatst in het gemeentenieuws en op de sociale media van de gemeente Zutphen;
- wordt het stroomschema met de vergunningscheck toegevoegd op de webpagina van de Gemeente Zutphen inclusief een link naar de beleidsregel;
- wordt informatie over het aanvragen van een kapvergunning toegevoegd aan de webpagina.

Uitvoering

Deze wijziging van de Vfl en de beleidsregel treden in werking op de dag na de datum van bekendmaking van de Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Zutphen 2021.

De particuliere bomen op onze huidige Bomenlijst worden meegenomen in onze drie-jaarlijkse visuele controle. De eigenaren van de particuliere bomen die toegevoegd worden, krijgen ook de aanbieding om meegenomen te worden in deze controle. Het betreft 16 particulieren; zij worden hierover per brief geïnformeerd. Publieke organisaties, stichtingen en natuurbeschermingsorganisaties worden hierin niet meegenomen.

Evaluatie

Wij worden jaarlijkse geïnformeerd over de evaluatie van de gevolgen voor capaciteit voor de organisatie.

Indien uit evaluatie blijkt dat wijzigingen in beleidskeuzes noodzakelijk zijn, worden deze voorgelegd aan de raad.

Bijlagen

694187 - Bijlage 1 - Verordening tot wijziging Vfl gemeente Zutphen 2021 (1e wijziging)

694187 - Bijlage 2 - Beleidsregel vellen boom of houtopstand gemeente Zutphen 2025

694187 - Bijlage 3 - Stroomschema aanvraag omgevingsvergunning kap houtopstanden

694187 - Bijlage 4 - Besluit Bomenlijst gemeente Zutphen 2025

694817 - Bijlage 5 - Besluit tot intrekking Groene Kaart gemeente Zutphen 2025

694187 - Bijlage 6 - Verordening fysieke leefomgeving gemeente Zutphen 2021

694187 - Bijlage 7 - 2022-M0032 Bescherming waardevolle bomen in het Omgevingsplan landelijk gebied

Stukken die ter inzage liggen

Geen.

BESLUIT

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van DATUM met nummer 694187;

gelet op artikel(en) 149, 154 en 229 van de Gemeentewet, 2.4, 2.16, 4.1 en 22.4 van de Omgevingswet;

b e s l u i t:

De bijgaande Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Zutphen 2021 (1e wijziging) vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zutphen, gehouden op:

De voorzitter,

de griffier,